

Investiční činnost podniku

Materiál byl vytvořen v rámci projektu
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

*Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním
fondem a státním rozpočtem České republiky*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

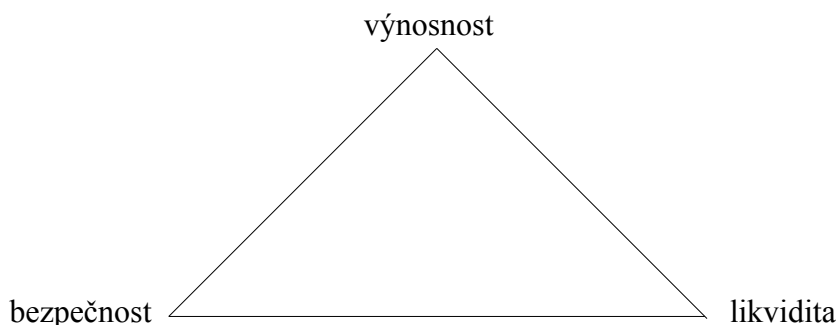
Investováním rozumíme vynakládání finančních prostředků, kterých se dobrovolně zřekneme, aby v budoucnosti přinesly požadovaný výnos.

Možnosti investování

- a) **věcné investice** - pořizování dlouhodobého majetku, který bude podnik potřebovat ke své činnosti (budovy, stroje, pozemky). Radíme sem i různá vylepšení majetku, jeho obnovu.
- b) **finanční investice** - nákup dlouhodobých cenných papírů (akcie, obligace), uložení peněz v bance (tzv. termínované vklady), nákup budov, pozemků, uměleckých předmětů a předmětů z drahých kovů, které podnik nepotřebuje pro svou činnost, ale které mu přinesou v budoucnu finanční výnos (prodej, pronájem)

Kritéria investování

Když se podnik rozhoduje, zda investici uskuteční nebo neuskuteční a když si vybírá mezi několika investičními variantami, posuzuje tři kritéria, která označujeme jako tzv. „magický trojúhelník“.

„*magický*“ → jednotlivá kritéria se navzájem potlačují, nelze současně dosáhnout maximálního výnosu při maximální bezpečnosti s maximální likviditou!!!

Investiční riziko

Riziko je spojeno s jakýmkoliv investováním. Riziko investování spočívá v tom, že předem není znám výsledek investování. Investované prostředky mohou přinést velký zisk, ale také mohou být zcela ztraceny.

Obecné pravidlo: čím větší riziko, tím větší potenciální výnos z investice

V podnikání převládá neochota k riziku, avšak vynakládání kapitálu je vždy riskantní. Pro snižování rizika podnikatelé dávají své volné peněžní prostředky do více než jedné investiční akce. Vytvářejí si tzv. *investiční portfolio*.

Při rozhodování o investicích je třeba vedle rizika také sledovat vliv **daní, inflace a úroků**.

Pořízení investic

1. **nákup** - nový nebo již použitý dlouhodobý majetek
2. **vlastní výroba** - např. stavební firma si postaví výrobní halu, strojírenský podnik si vyrobí stroj
3. **darování** - např. firma škole počítač, stát firmě ekologické zařízení

4. **převod z osobního užívání** - např. domek, auto, továrnu vrácenou v restituci

5. **vklad majetku společníky** - finanční i věcný

6. finanční leasing

Požizování investic ve velkém rozsahu se v praxi označuje pojmem **investiční výstavba**. Jejími účastníky jsou zpravidla:

- **investor** - podnik, pro který se výstavba provádí a který ji financuje
- **projektant** - vypracovává projekt včetně rozpočtu
- **dodavatel** - uskutečňuje výstavbu

Fáze investování

- **předinvestiční** – podrobné zpracování projektu
- **investiční** – vlastní realizace projektu
- **provozní** – uvedení do provozu

Leasing

= pronájem majetku

Druhy leasingu

1. Finanční leasing

- dlouhodobý pronájem majetku (doba pronájmu je delší než 3 roky)
- nájemce hradí pronajímateli formou dohodnutých splátek pořizovací náklady na majetek + úroky a příslušný zisk z této transakce
- po ukončení doby pronájmu přechází majetek do vlastnictví nájemce
- **výhody** → podnik získá dlouhodobý majetek, i když na něj nemá dostatek peněz, rychleji se majetek dostane do nákladů (odpisy), pronajímatel dostane vyšší cenu a snižuje riziko
- **nevýhody** → při neplacení splátek se majetek vrací pronajímateli a dosud uhrazené splátky mu propadají, při ztrátě nebo zničení majetku dostává pojistné pronajímatel, nájemce vždy trátí

2. Operativní leasing (provozní leasing)

- krátkodobý pronájem majetku, považujeme jej za klasický nájem
- doba pronájmu je mnohem kratší než předpokládaná životnost majetku (majetek může být pronajat vícekrát)
- po skončení doby pronájmu se majetek vrací do užívání pronajímateli

Prodej a zpětný leasing - zvláštní forma finančního leasingu. Leasingová společnost odkoupí od podniku nové nebo částečně použité zařízení, které podniku ihned zpětně pronajme. Po uhrazení splátek a zůstatkové hodnoty přechází majetek zpět do vlastnictví podniku.

Prodej na splátky - uzavře se kupní smlouva o prodeji na splátky, majetek přechází ihned do vlastnictví kupujícího, který majetek postupně splácí, nejedná se tedy o leasing (!!!)

Formy leasingu

1. **Přímý leasing** - do vztahu mezi pronajímatelem a nájemcem nevstupuje žádný prostředník
2. **Nepřímý leasing** - do vztahu mezi pronajímatelem a nájemcem vstupuje zprostředkovatel, kterým je **leasingová společnost**

Oceňování dlouhodobého majetku

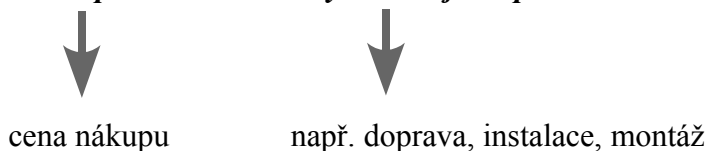
Pokud si firma pořídí dlouhodobý majetek, potřebuje ho ocenit, aby měla přehled o jeho hodnotě, aby mohla tento majetek zavést do účetnictví a odepisovat jej.

Majetek oceňuje firma **vstupní cenou** = souhrnný pojem pro všechny ceny, které se používají pro oceňování DM.

Podle způsobu pořizování majetku rozlišujeme:

1. pořizovací cenu - při nákupu od dodavatele

$$PC = \text{cena pořízení} + \text{náklady související s pořízením}$$

Příklad: koupě počítače za 50 000,- Kč, jeho doprava a instalace 5 tisíc → PC = 55 000,- Kč

2. reprodukční pořizovací cenu - použije se v případech, kdy firma nemá od majetku doklad o jeho hodnotě (např. darování, vklad staršího majetku podnikání); tato cena je stanovena úředním odhadcem, je to cena odhadní

3. cenu ve vlastních nákladech - použije se v případě, kdy si firma sama DM vyrobí

např. stavební firma si postaví budovu s kanceláři → účetní hodnotu tvoří všechny prokazatelně vynaložené náklady → materiál, doprava, mzdy dělníků; pozor (!!!) – nelze zde započítat zisk, který by si firma účtovala, kdyby budovu stavěla pro někoho jiného a práci majitele (jeho odměnou je zisk, a to není náklad); prokazatelně vynaložené náklady se **aktivují** = vyjmou z nákladů, protože vytvoří cenu budovy, která se bude do nákladů přenášet postupně formou odpisů

Tímto způsobem se oceňuje dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek podniku. **Dlouhodobý finanční majetek se vždy oceňuje pořizovací cenou.**

Odepisování dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek se používáním **opotřebovává**. Aby měl podnik reálnou představu o skutečné hodnotě svého majetku, přenáší se postupně jeho hodnota do nákladů podniku.

Opotřebení majetku

a) **fyzické** - postupné snižování výkonnosti a spolehlivosti dlouhodobého majetku, ztráta některých jeho vlastností

b) **morální** zastarávání dlouhodobého majetku v důsledku technologického rozvoje

Odepisujeme rovněž dlouhodobý nehmotný majetek. Ten se ale neopotřebovává. Úbytek jeho hodnoty je způsoben **plynutím času**, kdy ubývají možnosti jeho využití (patenty, licence, vydavatelská práva).

Hodnota majetku se postupně přenáší do nákladů prostřednictvím ročních **odpisů**. Souhrn odpisů za dobu používání majetku označujeme jako **oprávky** (jsou zachycovány v rozvaze podniku).

Platí vztah:

$$\text{Vstupní cena} - \text{oprávky} = \text{zůstatková cena majetku}$$

Odpis je tedy část ceny dlouhodobého majetku, která se v průběhu jeho životnosti systematickým způsobem zahrnuje do provozních nákladů podniku, vynaložených za určité období. Jsou zachycovány ve výsledovce podniku.

Druhy odpisů

1. **účetní odpisy** - upravuje zákon o účetnictví; mají vyjadřovat co nejobjektivněji skutečnou míru opotřebenosti dlouhodobého majetku. O jejich výši a způsobu odpisování rozhoduje podnik samostatně podle svých potřeb. Ověřuje je auditor na základě dokladů v účetnictví.

Metody odpisování

- lineární** - do nákladů přenášíme stále stejnou částku
- degresivní** - v prvních letech vyšší odpisy a jejich postupné snižování
- progresivní** - v prvních letech nižší odpisy a jejich postupné zvyšování

2. **daňové odpisy** - upravuje zákon o dani z příjmu; jsou daňovým nákladem a ovlivňují výši daní, metody výpočtu jsou závazně stanoveny státem. Jejich výši prověřuje daňový úřad.

Metody odpisování

- rovnoměrné**
- zrychlené**

Účetní i daňové odpisy se v podniku mohou od sebe lišit. Na konci účetního období musí podnik zjistit rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy a do daňového přiznání může uvést pouze výši povolených daňových odpisů.

Význam daňových odpisů spočívá především v tom, že se podnikům sníží daňový základ, a tím i výše zaplacených daní. V okamžiku, kdy je dosavadní dlouhodobý majetek podniku opotřebován, může podnik ušetřené peníze využít k nákupu nového dlouhodobého majetku. Podniky tak mohou rychleji obměňovat strojní vybavení a zavádět nové technologie, které umožní jejich rozvoj.

Evidence dlouhodobého majetku

Slouží pro:

- **kontrolu majetku** - inventarizaci
- **odpisování majetku** - účetnictví a daně
- **přehled o finanční hodnotě firmy** - při koupi či prodeji podniku, pro získání úvěru, investorů
- **úhrady škod na majetku pojišťovnou** – vyčíslení a dokázání škod

Základní evidence se provádí na **inventárních kartách**, které musí obsahovat:

- inventární číslo
- zvolený způsob odpisování
- vstupní cenu
- jednotlivé roční daňové odpisy (příp. i účetní, pokud se liší)
- datum pořízení a datum uvedení do používání
- způsob vyřazení majetku, zaznamená se i případné zcizení, zničení, prodej

Při pořízení dlouhodobého majetku navíc vypisujeme **zápis o pořízení dlouhodobého majetku** a při jeho vyřazení pak **zápis o vyřazení dlouhodobého majetku**.

Reprodukce dlouhodobého majetku

Aby podnik omezil fyzické opotřebení dlouhodobého majetku, provádí jeho **údržbu a opravy**.

Údržba představuje běžné činnosti jako pravidelné čištění, utahování uvolněných částí, mazání, seřizování (stroje), úklid (budovy).

Opravy jsou práce různého rozsahu. Rozlišujeme:

- a) **běžné opravy** - výměny součástí, které se více namáhají
- b) **generální opravy** - výměna celých skupin součástí nebo celých dílů. Jsou značně nákladné, a proto je třeba zvážit, zda nebude výhodnější pořídit nový majetek

Nejúčinnější obranou proti opotřebení dlouhodobého majetku je systém jeho **reprodukce**.

Reprodukce může být:

- **prostá** - stroj nahradíme strojem stejného výkonu
- **rozšířená** - stroj nahradíme jedním strojem s vyšším výkonem nebo více stroji se stejným výkonem (při rozšiřování výroby)
- **zúžená** - stroj nahradíme strojem s nižším výkonem nebo nenahradíme vůbec (při útlumu výroby)

